

Posudek oponenta bakalářské práce

Posuzovaná práce: *Konvergence nových a audiovizuálních médií -*

Perspektiva a budoucnost televize

Autor: Jorik Jakubisko

Vedoucí práce: PhDr. Daniel Říha, Ph.D.

Rozsah: 71 stran vč. příloh.

Autor se v posuzované bakalářské práci věnuje tématu procesu konvergence médií, fenoménu digitalizace, nárůstu interaktivity, syntéze nových médií v prostoru internetu. Práce se pokouší vybudovat definiční pole základních konceptů, především “nových médií”, “konvergence”, “publika”. Na této teoretické části pak zakládá parametry konkrétního praktického uplatnění formou analýzy mediálního obsahu internetového vysílání TV Nova a ČT, kdy perspektivou je sledování uplatnění hlavních atributů konvergované mediální platformy.

1) Domnívám se, že této práci se ne zcela podařilo vyrovnat s hlavním problémem, s nímž se jakákoliv podobně stavěná, podobně zaměřená práce musí vždy střetnout. Jelikož je bezesporu nepředstavitelné, že by student bakalářského studia mohl doopravdy odpovídajícím způsobem zvládnout teoretickou literaturu věnovanou médiím a komunikaci, musí dokázat nějakým způsobem obhájit smysluplnost selekce zdrojů či teorií, s nimiž fakticky pracuje. Schopnost zúžit celé nepřehledné pole mediálních studií je obtížně realizovatelná. V práci se toto zúžení děje do značné míry nevhodným způsobem.

a) Jedním charakterem této nevhodnosti je pro mne neprůhledná a nevysvětlená volba autorů a textů (mimo základních příruček) - a pokud je ona volba vedena nějakým věcným kritériem, velice rád se jej dozvím - kdy tato volba jednoduše působí nahodile.

b) Druhým problémem je příliš častá definiční vágnost a zjednodušení. Rozumím velmi dobře tomu, jak obtížné je hledat jasné koncepce v takto proteovské záplavě teorií a pojmů. Ovšem to nic nemění na tom, že bych se vyhnul formulacím, jako je tato: “Zjednodušeně lze média charakterizovat jako složitý a v čase se proměňující sociálně-komunikační jev, který je podmíněný společenskou, technickou, politickou a kulturní situací.” (s. 7.), dále přejatá formulace: “Interaktivita je ztělesněním způsobu komunikace (...) je čas ji prozkoumat z pohledu komunikace. Interaktivita je zvláštní libůstka jen pro komunikační zasloužence.” (s. 27.) Podobné “definice” jsou poměrně běžné a celkově se neustále buduje dojem neurčitosti, rozpornosti a nedefinovatelnosti sledovaných problémů. Viz: “Taková interaktivita, která by odpovídala komunikačním technologiím, je mnohostranný koncept.” (s. 28.)

2) Nejsem příliš přesvědčen o tom, že práce dostatečně reflektuje na problematiku pojetí média. V drtivé míře je implicitní představou, jež je s médiem spojena, prostá “přenosovost”, resp. médium jako “conduit”. Podobně velmi bazální a nepřilíš nosná je trichotomie “pasivního”, “aktivního” a “konvergovaného” publika.

3) Celá teoretická část až po cca s. 18. by se myslím stejně dobře dala shrnout do jediné věty: “Existují dva mediální systémy. Tradiční vysílací systém, jehož funkce se mění pod vlivem nových technologií a internet, jehož systém vychází z participace běžných uživatelů fungující na platformě síťového prostředí.” (s. 19.) Naopak následující teorie remediace je v celé práci zdaleka nejnósnější a nejzajímavější. Co takto práci vytykám, je nedostatečně průkazné využití (využitelnost) teorií pro následnou praktickou část, resp. k budování argumentace vedoucí k finálním závěrům.

4) Domnívám se, že práce by mohla být daleko sevřenější a daleko přehledněji vystavěna na tom problému, kterého si autor pochopitelně všimá, ale jenž uniká koncentrované pozornosti: má vůbec

smysl hovořit o “konvergované televizi” jako o televizi? Co ji spojuje a co ji odlišuje od staré televize? Mám problém s tím, že jako televize zde figurují čisté “videopůjčovny” - je iTunes televize? Jsem přesvědčen, že autor, ať už implicitně, či snad pro mne nesrozumitelně / neobratně, o tomto problému psát chce, ale způsob prezentace mě příliš nepřesvědčuje.

5) Faktická analýza je sama o sobě problematická, je nazvána formální analýzou a mimo čisté deskripce obsahů internetové prezentace je zde pouze určitá “fenomenologie” tohoto obsahu a dále elementární provázání a konfrontace s Jensenovými kategoriemi. Ostatně kapitolu “Komparace...” mám za redundantní, mimo řádově tři až pěti řádků textu zde není nic, co by se neopakovalo v předchozích analytických podkapitolách.

6) Zisk těchto analýz je poměrně velmi hubený. Pokud bylo hypotézou, že české mediální prostředí zaostává za vyspělejšími státy, potvrdilo se to na těchto analýzách? Ale potíží je, že takové srovnání prostě není oč opřít - s čím by měla být tato zaostalost poměřována? Výsledkem je spíše jen vágní prohlášení, že “je tu dobrý začátek”, ale “ještě něco chybí”.

7) Je české publikum specifické?

Technické poznámky:

I. Na hranici nepřijatelnosti je způsob odkazování pod čarou, budování bibliografického odkazu atp. Zde bych opravdu apeloval na uvedení na pravou míru - sjednotit podobu odkazu, používat “dlouhý první”, “zkrácený druhý a další” odkaz, “op. cit” a podobné zcela standardní nástroje.

II. Nesrozumitelná je reference teorie masové kultury vs. pasivního diváka, resp. kritika této teorie, neboť není patrné, zda frankfurtská škola tuto teorii kritizuje (s. 22.), nebo ji propaguje (s. 23.).

III. Má být charakter loajality starého vs. nového publika (s. 25n.) rozdílná? Nebo má být skutečně v obou případech nízká?

Summa summarum ovšem nepovažuji práci za špatnou. Rozumím jí jako samostatnému pokusu o analýzu mediálního fenoménu, přičemž takový pokus není sám o sobě snadný. Pokud by se práci podařilo zbavit určitého dojmu nekonzistentnosti, pokud by méně využívala neorganicky zařazených a neprovozaných referátů nepříliš průkazně využitelných teorií, pokud by si získala jasnější perspektivu a tedy lépe přesvědčila čtenáře o významu svého sdělení, mohlo by jít o práci výbornou. Takto se přikláním prozatím k hodnocení *dobře*, při náležité obhajobě se nebráním hodnocení *velmi dobře*. Práci k obhajobě *doporučuji*.

V Praze 8. 9. 2011

Jakub Marek, Ph.D.